

ТЕСТ

№ 9

Христо Ботев, „Борба“, езикови въпроси

1. В кое от изреченията НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Страноприемницата разполага с малка механа за рождени дни.
- Б) Децата с лекота презскачаха препятствията и се забавляваха.
- В) Огнярът зае своето работно място в социалната институция и се надяваше на добро възнаграждение.
- Г) Момчето се представи за неин брат и ние го пуснахме да влезе в сградата.

2. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) На слънцето косите ѝ изглеждаха златисто руси.
- Б) Изправих се пред двуметровия играч и разбрах, че в тази среща нямам шанс.
- В) Пътят, по който поехме, беше нелек, но интересен.
- Г) С изненада открих, че в бързия влак има вагон-ресторант.

3. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) Студентите приеха със смесени чувства новата система за оценяване в Американския университет.
- Б) В столицата Плиска Кирило-Методиевите ученици са посрещнати с голяма почит от българския княз и неговите приближени.
- В) Десет деца от Старозагорско са заели призови места на математически състезания през годината.
- Г) През античността са положени основите на големи постижения в различни области на човешкия живот.

4. В коя от подчертаните думи е допусната граматична грешка?

В два от областните градове (А) са назначени няколко лекаря (Б) специалисти в тази област и десетината пациенти (В) от нашата болница вече няма да пътуват с двата разбити автобуса (Г) до столицата за преглед.

5. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Трябва да направиме всичко възможно да открием проблема в системата.
- Б) Успя да се подготви за изпита, използвайки лекциите на своя колега.
- В) Днес разбрах, че победителят в състезанието е ученика от моя клас.
- Г) Министерство на образованието подготвя нови учебни програми.

6. В кое от изреченията е допусната граматична грешка?

- А) В часовете по география обсъждахме особеностите на африканските и американските брегове.
- Б) Претенциозният и амбициозен човек има по-големи шансове да се издигне в нашата фирма.
- В) В крайния квартал на града се намира паркът, който е изграден с европейски средства.
- Г) Апостолът напуска манастира и се посвещава на народното дело, като организира революционни комитети.

7. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Ще му разкажеш ли за приключението в планината или ще ме оставиш аз да го направя.
- Б) Всички, заети с обработването на резултатите от изпита, се отнасяха много отговорно към работата си.
- В) Момичета, доброто представяне на конкурса ще ви направи популярни.
- Г) Разбира се, радващо е, че хората най-после изглеждат доволни от някого, но това съвсем не е достатъчно.

8. В кое от изреченията НЕ е допусната лексикална грешка?

- А) В училище направиха нов методичен кабинет.
- Б) Героят на вълшебната приказка винаги е смел и храбър.
- В) Ще имам предвид становището ти, когато взимам решение по въпроса.
- Г) В магазина имаше големи намаления и купих тези обувки на 40 лева.

9. Препишете текста, като редактирате допуснатите 10 грешки – правописни, граматични и пунктуационни.

Историята е труден предмет. Трудноста му произстича най-вече от факта, че Историята като знание за миналото винаги е субективна интерпретация. Колективния опит отбелязва Историята се пише от победителите. Затова не винаги е толкова лесно да добием обективна представа за нещата в паралелното им и взаимно обвързано развитие. Факт е, че историята има много гледни точки, и ако искаме да разбулим нейните тайни трябва да се освободим от задоволяването с единични гледни точки.

10. Прочетете текста и запишете темата му със свои думи.

Изследователи от Калифорнийския университет в Ървайн и НАСА събраха данни за ледниците на Гренландия през последните 46 години и определиха колко лед губи островът всяко десетилетие.

Отбелязва се, че учените са използвали интегриран подход към изследването и са изследвали височината на повърхността, скоростта, баланса на повърхностната маса (SMB) на 260 ледника от 1972 до 2018 година.

Според техните оценки от 1980 до 1990 г. ледниците на Гренландия са губили средно 51 милиарда тона лед годишно, докато от 2010 до 2018 г. това количество се увеличава до 286 милиарда тона годишно.

11. Посочете два термина, използвани в текста от задача 10.
12. Напишете теза от 3 – 4 изречения за публично изказване на тема:
Научно-техническият прогрес и опасностите, които крие
13. Посочете вярното твърдение за епиграфа към одата „Паисий“ (*О, неразумни и юроде!...*).
- А) Ориентир е за времето на създаване на „История славянобългарска“.
  - Б) Насочва към актуалната тема за пренебрегването на своето.
  - В) Прави връзка с възрожденската литература и нейните теми.
  - Г) Създава смислова и композиционна рамка на творбата.
14. Коя от посочените жанрови характеристики НЕ се отнася за стихотворението „Борба“?
- А) елегични мотиви
  - Б) лична изповед на непокорния човек
  - В) сатиричен поглед към реалността
  - Г) апология на съвременността
15. Кое кара лирическият герой от стихотворението „Борба“ да се гневи?
- А) подмяната на ценностите в съвременното общество
  - Б) невъзможността за спокойно съществуване
  - В) опасността от предстоящата борба
  - Г) непокорството и бунтарството
16. Кой от посочените мотиви НЕ е от стихотворението „Борба“?
- А) примирението с действителността
  - Б) социалното потисничество
  - В) стремежът на българина към знание
  - Г) робската психика на човека
17. Кой стих от стихотворението „Борба“ отразява представа за изгубената надежда за избавление?
- А) *На душа лежат спомени тежки*
  - Б) *в гърди ни любов, ни капка вяра*
  - В) *кръвта се ядно в жили вълнува*
  - Г) *стадо от вълци във овчи кожи*

Прочетете текста и отговорете на въпроси от 18. до 22. включително.

Пари, пари, пари! – рекъл едно време Наполеон I и зяпнал беше да глътне цял свят; пари, пари, пари! – думат нашите букурещки народни базиргени (*търговци*) и слухтят де кой ще да умре, за да му лапнат имотецът; пари, пари, пари! – думаше наш кир Михалаки и беше – чорбаджия. Парите са ум, парите са чувства, парите са живот, парите са бог. За пари Генович е станал шпионин, Найденов мекере, а Михайловски подлец – само нашите букурещки патриоти не работят за пари в кафенето, а за да им се смеlee ястието в стомаха. Но от сичките тия златни телци достоен за нашата дълбока почит и за нашето високо внимание е кир Михалаки.

Седим срещу Вознесение с дяда Обрешка Картункович на пътя и гледаме как си играят децата на „пещ-пещ-пещице“. Отдолу иде кир Михалаки и като върви, сякаш че и дуварите му думат: „Машаллах, машаллах! Голям човек, умен човек.“ А голям и умен човек беше кир Михалаки: шкембето му – де можеш направи такова шкембе – да събереш шкембетата и на шестех букурещки трътове, макар те и повече народен имот

да са изяли. В шкембето му свободно можеха седна пет души турци и да пият кафе; в главата му с трийсет яйца гъска да насадиш; а гърдите му – гърди нямат нашите чорбаджии. Отзад кир Михалаки беше някак по-деликатен: вратът му – като талията на свинята, гърбът – като табашки кош, а под гърба – кръгла манастирска трапеза.

– Бягайте беесей! Бягайте! Чорбаджията иде! – извика едно от хлапетата, като зърна кир Михалака, и обърна пети, та побягна като опърлено. Децата – едни избягаха, други като втрещени се прилепиха до дуварите, зачевъркаха носовете си и със страх чакаха да измине селският бик. А кир Михалаки – вятърът надул шкембето му като гемеджийско платно – плува ли, плува!“(...)

– Кольо бе, ти защо побягна, като видя чорбаджията? – попита дядо Обрешко хлапето, което беше вече излязло и подскачаше пред нас с коматче ръжен хляб в ръката си, от което, като отхапнеше, изтриваше си и сополите.

– Побягнах зер, че той тегли за уши.

– А че защо тегли?

– Защото е чорбаджия.

– Ами защо е чорбаджия?

– Хайде де! Защото има пари.

– Ами ако да нямаше той пари, ти немà не щеше да бягаш?

– Е-хе! Ще бягам аз! Нямаше да грабна тогава тоягата на татя, пък да го закарам на блатото да го напоя – каза хлапето, но като се озърна, изведнъж улови дънцето на потурките си и не чу се – не видя. Погледнах: вятърът се обърнал отгоре и шкембето повлякло кир Михалаки надолу.

(Христо Ботев, „Това ви чака! (Ако не е истина, не е и лъжа)“)

18. Кое твърдение за текста НЕ е вярно?

- А) Чрез сарказъм и сатира е разкрит образът на българския чорбаджия от времето на Ботев.
- Б) Показани са социалните противоречия в обществото преди Освобождението.
- В) Образът на героя кир Михалаки е хиперболизиран и гротесково представен.
- Г) Разкрита е житейска ситуация, в която надделява доброто отношение към богатия.

19. До какво довежда стремежът към забогатяване според текста?

- А) до предателство и подлост
- Б) до желание за свобода
- В) до подпомагане на бедния
- Г) до прояви на доброта

20. Кой израз е ирония?

- А) златни телци
- Б) голям човек, умен човек
- В) вятърът надул шкембето му
- Г) вратът му – като талията на свинята

21. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Чорбаджията предизвиква респект у хората.
- Б) Страхът от чорбаджията е лесно преодолим.
- В) Парите могат да превърнат човека в шпионин.
- Г) Външността не е показателна за характера на героя.

22. Кое е вярното тълкуване на изрази *гърди нямат нашите чорбаджии*?

- А) Чорбаджиите са слаби и елегантни хора.
- Б) Чорбаджиите са лишени от чувства и емоции.
- В) Нашите чорбаджии изглеждат странно.
- Г) Има нещо представително във вида на чорбаджиите.

23. Посочете със свои думи две характеристики на кир Михалаки, открити в текста.

24. Свържете посочените цитати от текста със съответните художествени изразни средства:

А) *В шкембето му свободно можеха седна пет души турци и да пият кафе*

Б) *шкембето повлякло кир Михалаки надолу*

В) *Парите са ум, парите са чувства, парите са живот, парите са бог.*

олицетворение

хипербола

градация

25. Напишете есе на тема:

Парите – ценност или порок

или

Богатството и ценностите в "Борба" - ЛИС